

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3806/2020
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Аларгић, адвокат из ..., против тужених ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Сергеј Младеновски, адвокат из ..., ради заштите права својине од узнемиравања по тужби и ради утврђења права стварне службености по противтужби ББ, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3794/19 од 13.02.2020. године, у седници одржаној 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3794/19 од 13.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 355/18 од 06.05.2019. године, ставом првим изреке наложено је туженима да престану да пролазе тракторима, теретним, моторним и прикључним возилима и на било који други начин преко тужиоцеве парцеле број .../... укупне површине 0.06.81ха, уписане у лист непокретности број ... к.о. ..., одмах по пријему ове пресуде под претњом извршења и изрицања новчане казне од 100.000,00 динара. Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 170.060,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова од дана пресуђења па до извршности.

Допунском пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 355/18 од 24.06.2019. године одбијен је противтужбени захтев тужених којим су тражили да се утврди постојање права стварне службености колског пролаза преко дела парцеле бр. .../... к.о. ... и то од ул. ..., у мерама и границама ближе одређеним у изреци, у корист парцела бр. .../... и .../... к.о. ..., те да се обавезе тужилац противтужени да туженој противтужили, као и члановима њеног породичног домаћинства дозволи несметани пролаз преко дела наведене парцеле, ради приступа повласном добру – парцелама .../... и .../... к.о. ..., као и да се на основу одржаја упише право службености у регистрима непокретности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3794/19 од 13.02.2020. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца, а жалба тужених усвојена и преиначена пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 355/18 од 06.05.2019. године тако што је одбијен захтев којим је тужилац тражио да се наложи туженима да престану да пролазе тракторима, теретним, моторним и прикључним возилима и на било који други начин преко тужиоцеве парцеле број .../..., укупне површине 0.06.81ха уписане у лист непокретности број ... к.о. ..., одмах по пријему ове пресуде под претњом извршења и изрицања новчане казне од 100.000,00 динара и обавезан тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка од 317.330,00 динара, а туженој ББ и 29.660,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке делимично је усвојена, делимично одбијена жалба тужене противтужиље, па је преиначена допунска пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 355/18 од 24.06.2019. године тако што је утврђено постојање права службености колског пролаза преко дела парцеле бр. .../... к.о. ... и то од ул. ... у мерама и границама ближе одређеним у изреци, а у корист парцела бр. .../... и .../... к.о. ..., док је потврђена у преосталом делу. Ставом трећим изреке одбачена је као недозвољена жалба тужених ВВ и ГГ изјављена против допунске пресуде. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове поступка по жалби од 36.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, због чега нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није релевантно, јер се због те повреде ревизија не може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је правни следбеник пок. ДД, који је преминуо 26.05.1994. године, да је решењем О 1222/14 од 11.12.2014. године оглашен за наследника спорне парцеле .../..., да је тужилац живео у иностранству док је отац био жив. Утврђено је да је на рочишту одржаном 26.07.1988. године по тужби ЂЂ и ЕЕ, против тужиоцевог оца закључено поравнање којим им је тужиоцев отац дозволио да користе право службености пролаза преко парцеле .../... к.о. ... (поред куће, кроз двориште), да су почев од 1988. године туда пролазили ЂЂ (правни претходник тужене) и ЕЕ, а од 1997. године кроз двориште пролазе тужени. ЂЂ и тужена ББ закључили су брак 25.05.1997. године, а тужени ВВ и ГГ су ББ деца. ЖЖ је преминуо 09.06.2012. године, а тужени су наставили да користе пролаз до маја 2014. године, када им је речено да туда више не пролазе, јер су тужени приликом проласка оштетили капију и испрскали фасаду. Утврђено је да тужени користе пролаз поред куће тужиоца ради доласка до парцеле .../..., јер са своје парцеле не могу да приђу парцели .../..., а

кат.парц. бр. .../... и .../... користе као њиве и пролаз користе повремено, када трају радови на њиви.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је полазећи од одредбе члана 54. Закона о основама својинскоправних односа оценио да је основан тужбени захтев, док није основан противтужбени захтев закључивши да је право службености на предметној парцели установљено као лична службеност везана за ЂЂ и ЕЕ и да је друга лица не могу користити, јер се личне службености не могу преносити нити наслеђивати, као и да тужена није доказала да је фактички вршила службеност за време од 20 година и да се власник послужног добра томе није противио.

Међутим, другостепени суд је нашао да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање, али да је у овој правној ствари погрешно применио материјално право. Наиме, како је током поступка утврђено да је поравнањем од 26.07.1988. године, закљученим између правног претходника тужиоца и правног претходника тужене конституисана службеност у корист парцела чији је власник у $\frac{1}{2}$ дела у том тренутку био правни претходник тужене, да је тужена ББ оглашена за наследника иза пок. ЂЂ, то је имајући у виду напред наведено, те чињеницу да су правни претходник тужене почев од 1988. године, а тужена од 1997. године као власници повласног добра, несметано фактички остваривали службеност проласка преко парцеле бр. .../... све до маја 2014. године, другостепени суд закључио да је тужена, у смислу одредбе члана 54. Закона о основама својинскоправних односа, фактичким остваривањем службености пролаза у периоду од 1988. године до 2014. године (преко 20 година) одржајем стекла стварну службеност на парцели бр. .../..., те да није прошао рок прописан одредбом члана 58. ЗОСПО будући да је тужилац у мају 2014. године први пут манифестовао противљење да тужена и њени синови пролазе преко његове парцеле, а да је тужена 11.05.2017. године поднела противтужбу ради заштите стеченог права службености пролаза, због чега је преиначио првостепену пресуду и допунску пресуду и одлучио као у изреци.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Наиме, одредбом члана 51. став 1. Закона о основама својинскоправних односа („Службени лист СФЈР“, бр. 6/80, 36/90, „Сл. лист СРЈ“, број 29/96 и „Сл. Гласник РС“, број 115/05), прописано је да се стварна службеност заснива правним послом, одлуком државног органа и одржајем, док је одредбом члана 53. став 1. истог закона прописано да се стварна службеност стиче одржајем када је власник повласног добра фактички остваривао службеност за време од 20 година, а власник послужног добра се томе није противио, ставом 2. истог члана стварна службеност се не може стећи одржајем ако је вршена злоупотребом поверења власника или држаоца послужног добра, силом, преваром или ако је службеност уступљена до опозива. Одредбом члана 58. став 1. истог закона прописано је да стварна службеност престаје ако се власник послужног добра противи њеном вршењу а власник повласног добра три узастопне године није вршио своје право.

Имајући у виду наведено, као и утврђено чињенично стање да је поравнањем од 26.07.1988. године, закљученим између правног претходника тужиоца и правног претходника тужене конституисана стварна службеност у корист парцела чији је

власник у $\frac{1}{2}$ дела у том тренутку био правни претходник тужене, да су то право почев од 1988. године вршили правни претходник тужене, а затим и тужена и њени синови, почев од 1997. године, све до 2014. године, дакле правни претходник тужене, а затим и тужена као правни следбеник фактички су остваривали службеност за време од 20 година да се тужилац томе није противио све до маја 2014. године. Супротно наводима ревизије, право стварне службености пролаза које, по члану 49. Закона о основама својинскоправних односа, припада власнику непокретности за чије потребе је коришћење пролаза преко послужне парцеле по закону засновано (одржајем) неометаним коришћењем у периоду од преко двадесет година, нужно припада и тужиљи као супрузи и члану породичног домаћинства власника повласног добра, која је са њим то право фактички вршила, а после смрти супруга (који је преминуо 09.06.2012. године) као његов законски наследник заједно са синовима, овде туженима ВВ и ГГ, као члановима домаћинства наставила неометано да врши све до узнемиравања. Стога је по оцени Врховног касационог суда правилан закључак другостепеног суда да је тужена спорно право службености стекла путем одржаја, а на терет послужног добра тужиоца, као и да није прошао рок прописан одредбом члана 58. ЗОСПО, будући да су се услови за стицање права службености путем одржаја стекли много пре подношења тужбе, па како је чланом 58. ЗОСПО прописано да се стечена службеност губи услед невршења непрекидним протеком рока од три године, то право службености пролаза тужене није престало због противљења тужиоца као власника послужног добра, будући да из утврђеног чињеничног стања произилази да се тужилац успротивио у мају 2014. године, а да је тужена подношењем противтужбе 11.05.2017. године тражила заштиту права службености и пролаза стеченог одржајем, дакле пре протекла рока од три године. Стога је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да је тужена путем одржаја стекла право стварне службености пролаза, те да наведено право није престало због противљења тужиоца као власника послужног добра.

Неосновани су наводи ревизије да се у конкретном случају има применити начело поштеде послужног добра. Наиме, како из утврђеног чињеничног стања произилази да тужени користе пролаз поред куће тужиоца ради доласка до парцеле .../..., јер са своје парцеле не могу да приђу парцели .../..., као и да тужени парцелу .../... и .../... користе као њиве и пролаз користе повремено, када трају радови на њиви, то по оцени Врховног касационог суда, супротно наводима ревизије, наведеном стварном службеношћу послужно добро у својини тужиоца неће бити оптерећено у већој мери у смислу начела рестрикције као једне од основних карактеристика права стварне службености из члана 50. став 1. Закона о основама својинско правних односа. Стога је друготепени суд правилном применом материјалног права тужбени захтев одбио као неоснован, а делимично усвојио противтужбени захтев и одлучио као у изреци.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца, као неосновану, односно одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић